7. RAKENNUSPROJEKTI

2.11.2017

Kurssiin kuuluvan isomman rakennusprojektin aiheeksi valittiin yksinkertainen ajoneuvodatan loggaussovellus. Pääasiallisena perusteluna valinnalle on kirjoittajan osalta työelämän puolelta tuleva paine perehtyä kyseiseen sovellusalueeseen, joten aihealueena tämä tarjoaa mahdollisuuden lyödä useampi kärpänen yhdellä iskulla. Mutta toki myös siviilielämän helpottaminen monin tavoin on yhtälailla taustalla, kuten toivon mukaan projektin aikana tullaan huomaamaan.

Nykyaikaisissa henkilöautoissa (sekä yhtälailla raskaassa kalustossa) liikkuu monenlaista sensori- yms. dataa. Paitsi että auton eri alijärjestelmät kuten moottorinohjain, abs-jarrut, luistonesto, vakionopeudensäädin jne. ovat tästä datasta täysin riippuvaisia, voi niistä olla oikein käytettynä myös hyötyä auton käyttäjälle. Esimerkiksi polttoaineen kulutuksen, ajonopeuden sekä kaasun/vaihteiden käyttötavan keskinäistä yhteyttä voitaisiin tilastoida datasta ja tehdä näin analytiikkaa kuljettajan ajotavan vaikutuksesta polttoaineen kulutukseen. Uudemmissa autoissa, joissa renkaiden ilmanpaine on erikseen anturoitu, voidaan ohjelmoida logiikka antamaan hälytys kun ilmanpaine laskee alle määritellyn kynnysrajan - näin renkaiden vierintävastus saadaan pidettyä aisoissa, ja polttoainetta säästyy. Jos ja kun järjestelmä on kytketty verkkoon, käyttömahdollisuudet laajenevat jälleen. Ohjelmallisesti voidaan esimerkiksi tarkkailla polttoaineen tasoa, sekä saavutettaessa kynnysarvo etsiä automaattisesti kuljettajalle halvin tankkauspaikka nykyisen reitin varrelta (ainakin teoriassa, olettaen että saatavilla on sopiva rajapinta josta tiedot saadaan haalittua).

Ajoneuvojen data on tätä nykyä CAN-väylädataa (Controller Area Network) ja siihen päästään käsiksi esimerkiksi OBD-diagnostiikkaliitännän kautta. Yleisin OBD:n käyttötarkoitus liittyy epäilemättä erilaisten vikakoodien lukemiseen ja nollaamiseen, mutta todellisuudessa liitäntä mahdollistaa kaiken CAN-viestiliikenteen lukemisen reaaliajassa. Tämä johtuu siitä, että CAN on osoitteeton protokolla eli kaikki sanomat välitetään verkon kaikille solmuille. Jokaisen solmun tehtävänä on sanomatunnusten perusteella päätellä, tekeekö se yksittäisellä tiedolla jotain vaiko ei. [16]

Rakennusprojekti päätettiin toteuttaa Raspberry PI 3 –alustalle helpon ohjelmoitavuuden ja hyvien liitäntöjen ansiosta. OBD-väylästä data saadaan ELM 327-lukijalla, joka kytketään bluetoothin yli Raspberryyn. Laitteeseen ohjelmoidaan logiikka CAN-viestien dekoodaukseen sekä tallentamiseen ihmisluettavassa muodossa. Muihin vaatimuksiin kuuluu mm. virranhallinta, sillä järjestelmän on osattava ajaa itsensä hallitusti alas kun virransyöttö menetetään esim. auton sytytysvirran sammuttamisen seurauksena.

Toistaiseksi on vielä ratkaisematta, tarvitaanko esim. akkua turvaamaan välivaiheen virransaanti.

Projektin toteutus tulee tapahtumaan vaiheittain siten, että aloitetaan perustoiminnallisuudesta ja edetään asteittain kohti vaativampia ominaisuuksia, niin kauan kuin aika ja muut resurssit antavat myöden. Alustava vaihejako on seuraavanlainen:

- 1. Peruskonfiguraatio: Virransyöttö 12VDC -> 5VDC usb muuntajalta, bluetooth yhteys OBD lukijaan (konfigurointi ja testaus), CAN-sanomien lukeminen ja dekoodaus sekä tallennus muistikortille.
- 2. "Älykäs" virranhallinta laitteen tulisi sammuttaa itsensä hallitusti kun virransyöttö menetetään toteutustapa vielä avoin
- 3. Yhteydet ulkomaailmaan. Toteutetaan esim. älypuhelin-hotspotin kautta internetyhteys ja pystytetään http-palvelin (vast) joka mahdollistaa (raaka)datan lukemisen etänä.
- 4. Siirrytään käyttämään nettiyhteyden muodostamisessa dedikoitua GPRS-moduulia (ks. esim. [17]) , jolloin laitteelle saadaan oma SIM-kortti eikä olla riippuvaisia matkapuhelimen jakamasta wifi-yhteydestä.
- 5. Tietojen automaattinen synkronointi/varmuuskopiointi pilvipalveluun tms.
- 6. Jatkojalostetaan nettiin päin tarjottavaa näkymää: analytiikka (polttoaineenkulutus, ajotapa), ulkoasu, HTML, CSS...

Projektille budjettikatoksi on määritelty 100 euroa. Tarvittava bluetooth-OBD lukija on olemassa jo valmiina, kuten myös tarvittavat sähkö/USB-johdot sekä auton tupakansytytinmuuntaja. Raspberry PI 3 − yksikkö tilattiin CDON.comista. Käyttökohdetta ajatellen kotelo kokoonpanolle on välttämätön hankinta, kuten tietysti myös 16GB microSD-muistikortti käyttöjärjestelmän ja ohjelmalogiikan tallennusta varten. Toistaiseksi hankinnoista on kustannuksia syntynyt 59,70 €. Mikäli myöhemmin päätetään hankkia GPRS-moduuli, syntyy tästä lisäkustannuksia, jotka voivat pistää budjetin ahtaalle.

4. - 5.11.2017

Projektin alkuvaiheessa syntyi ajatus, että olisi kätevää kyetä simuloimaan ELM327-bluetooth rajapinnan tarjoamaa viestiliikennettä. Tällöin ei olla sidoksissa fyysisesti autoon, vaan sovelluskehitystä voidaan tehdä mukavasti sisätiloissa, mikä helpottaa etenkin alkuvaiheen kokeiluja. Tarkoitusta varten löytyikin Windows-alustalle tehty obdSIM [18]. Kyseinen näppärä pikkuohjelma kykenee emuloimaan useammankin eri CAN-protokollan mukaista viestiliikennettä ja välittämään sitä bluetooth-sarjayhteyden yli vastaanottavalle laitteelle, tässä tapauksessa siis Raspberrylle. Vastaanottavassa päässä tietojen käsittelyyn valittiin Python OBD-kirjasto [19], joka on vaivatonta ottaa käyttöön Raspbianin natiivin Python-tuen ansiosta.

Emuloinnin toteutus pääpiirteittäin Windows 10-ympäristössä:

- 1. Asennetaan ObdSIM ja asetetaan Windows 'Test Modeen'
- 2. Bluetooth-asetuksista luodaan virtuaalinen COM-portti, joka välittää bluetoothin yli tiedot raspberryyn (kuva)

3. Käynnistetään simulaatio komentoriviltä ohjaten liikenne oikeaan porttiin

```
obdsim.exe -w COM10
```

4. Ellei ole jo, luodaan laitepari PC:n ja raspberryn välille bluetoothctl työkalulla tai graafisen UI:n kautta:

```
sudo apt-get install blueman
```

5. Asetetaan Raspberry kuuntelemaan sarjaporttiliikennettä bluetoothin kautta

```
sudo rfcomm bind /dev/rfcomm0 XX:XX:XX:XX:XX
```

Missä XX... on lähettävän laitteen Bluetooth-osoite.

6. Asennetaan Python OBD ja tarvittaessa tätä ennen PIP

```
#Asenna pip: https://pip.pypa.io/en/latest/installing/
curl https://bootstrap.pypa.io/get-pip.py -o get-pip.py
sudo python get-pip.py

#Asenna python-obd
#http://python-obd.readthedocs.io/en/latest/
pip install obd
```

7. Testataan yhteys Python OBD:llä

```
import obd

#Parametreina asetettu portti ja baud rate
#Portin paikalle None → automaattinen haku
connection = obd.OBD('/dev/rfcomm0', 9600)

cmd = obd.commands.SPEED # select an OBD command (sensor)
```

response = connection.query(cmd) # send the command, and parse the response

print(response.value) # returns unit-bearing values thanks to Pint
print(response.value.to("mph")) # user-friendly unit conversions

Jos kaikki meni hyvin niin yhteys on nyt luotu ja tietoja pystyy lukemaan erittäin mukavalla ja helppokäyttöisellä Python-syntaksilla, josta löytyy lisätietoa Python OBD kirjaston dokumentaatiosta [19]. Koska linux ja bluetooth on yleisesti ottaen hieman kenkkumainen yhdistelmä, kaikki ei kuitenkaan välttämättä mene hyvin. Tällöin vianselvittelyyn kannattaa varautua käyttämään 0 – 8 tuntia aikaa. Lisätietoa ja keskustelua aihepiiristä esim. lähteistä [20][21][22].

6.11.2017

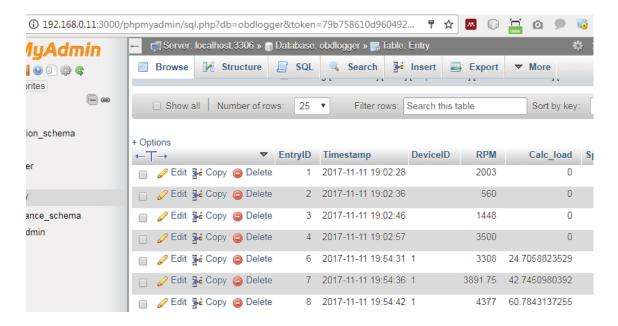
Testattiin bluetooth-yhteyden toimivuus ja datalogging-perusominaisuudet autossa. ELM327-tökkeli OBD-väylään, raspberry ottaa virran tupakansytyttimestä ja ohjaus läppäriltä VNC-pilviyhteyden yli. Matkapuhelin-hotspot vaaditaan yhteyksien jakamista varten, koska dedikoitua gsm-moduulia ei tässä vaiheessa vielä ole Raspissa. Tiedot tallentuvat csv-formaattiin onnistuneesti, mutta valitettavan moni PythonOBD:n funktiokutsu tuottaa pelkkiä Null-arvoja ECUlta. Mm. polttoaineen kulutustietoa ei vielä saada onnistuneesti.

11.11.2017

Siirryttiin käyttämään MySQL-alustaa tietojen tallennukseen csv-tiedostojen sijaan. Asennettiin Raspiin LAMP-konfiguraatio (Apache, MySQL, PHP) jonka päälle voidaan toivottavasti tulevaisuudessa toteuttaa myös sovellukseen kuuluva webreaaliaikanäkymä. Tällä hetkellä (simulaatio)datan tarkastelu onnistuu kotiverkossa phpMyAdminin kautta.

Teoriassa olisi mahdollista toteuttaa porttiohjaus, jotta web-palvelimen tarjoamat rajapinnat olisivat käytettävissä myös oman verkon ulkopuolelta. Tätä testattiin kaapelilaajakaistayhteydellä varustetussa kotiverkossa onnistuneesti, mutta kun samaa

yritettiin puhelimesta jaetulla hotspot-yhteydellä ei sitä saatu toimimaan. Liikkuvasta autosta yhteyksien toteuttaminen järkevästi on siis edelleen hieman kysymysmerkki.

Ohje yms-matskua vastaisuuden varalle:

Apache/mysql käyttöönottoon linuxissa [23].

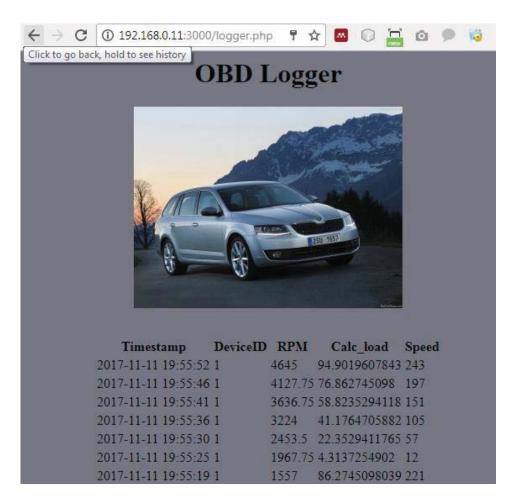
Python rajapinta MySQL käyttöön [24].

12.11.2017

Ensimmäinen viritelmä fronttinäkymästä kyhätty sisältäen kirjautumistoiminnon sekä tietokannan tietojen näyttämisen. Tällä hetkellä näytetään 15 uusinta tietoa kannasta kyselyllä:

"SELECT * FROM Entry ORDER BY Timestamp DESC LIMIT 15"

Käytettyjen teknologioiden avainsanoja mm. html, php sekä erityisesti tietokantayhteyden luomiseen käytetty mysqli-kirjasto [25][26]. Ulkoasussa ja toiminnallisuudessa riittää vielä viilattavaa.

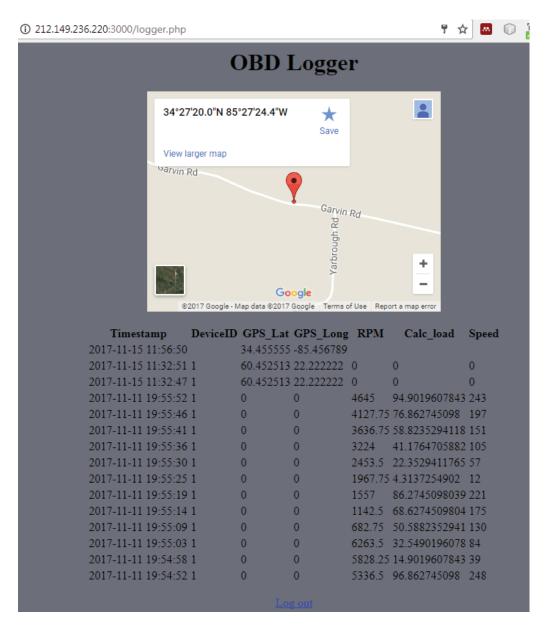

GPS-moduuli laitettu tilaukseen hintaan 21,80 sis. toimituskulut [27].

15.11.2017

Paranneltu web-näkymää, staattisen kuvan tilalla nyt google maps-upote joka näyttää autosta viimeisen tunnetun sijainnin. Tietokantaskeema ja tiedonkeruupään koodi muutettu vastaamaan tätä (lisätty Entry-tauluun uudet sarakkeet gps-koordinaateille). Sijaintitiedot ovat toistaiseksi simuloituja, mutta myöhemmin on tarkoitus lisätä tietojen lukeminen oikeasta GPS/GLONASS vastaanottimesta. Lisätty myös alkeellinen kirjautumisenhallinta php-sessioilla.

Loggauspäähän tehty myös hiukan muutoksia. Skripti kykenee nyt sammuttamaan raspberrystä virrat kun halutut ehdot täyttyvät – esim. yhteys bluetooth-lukijaan menetetään tai jokin kanava (esim. moottorin kierrosluku) tuottaa tarpeeksi pitkään pelkkiä 0-arvoja. Kehitysvaiheessa sammutus kannattaa pitää kuitenkin pois päältä.

Käytännön kehitystyö VNC-etätyöpöydällä on etenkin pilviyhteyden kautta tökkivää ja etenkin skriptien kirjoittelu voi viiveen takia olla melkoista tuskaa. Onneksi graafista käyttöliittymää linuxissa tarvitaan harvoin, joten on olemassa parempi ratkaisu. SSH-yhteys ei ole oletuksena päällä raspberryssä, ja se saadaan käyttöön laitteen asetuksista komennolla sudo raspi-config. Lisäksi tarvitaan muutamia muita ennakkovalmisteluja ja säätöjä, joihin tutustuminen kannattaa aloittaa tiedostosta /etc/ssh/sshd_config. Autentikointimenetelmäksi lienee ainakin kehitysvaiheessa luontevin vaihtoehto perinteinen käyttäjätunnus/salasanakirjautuminen. Tunnukset ovat samat, kuin fyysiselle laitteelle suoraan kirjautuessa. SSH ei oletuksena myöskään huoli tyhjää salasanaa, joten mikäli kirjautuminen ei onnistu, kannattaa ensimmäisenä varmistaa että käyttäjätunnus on olemassa ja että salasana on asetettu. Myös /var/log/auth.log saattaa olla kätevä työkalu kirjautumisongelmien selvittelyyn.

Kun SSH on asennettu ja kofiguroitu onnistuneesti, komentojen ajaminen Raspberryssä etänä onnistuu windows-maailmassa esim. Puttylla [29] tai vaikka androidälypuhelimella JuiceSSH-clientilla [30]. Enää ei tarvitse siis välttämättä kantaa edes läppäriä mukana kenttätesteissä, vaikka toki laajoja skriptejä puhelimella työstäessä alkaa aika nopeasti kaivata kunnollista näppäimistöä ja näyttöä.

16.11.2017

Päästiin testaamaan juuri postissa saapunutta GPS-vastaanotinta, joten ei muuta kuin USB-tökkeli kiinni raspberryyn.

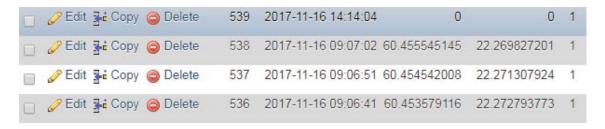
Aivan ensiksi kannattaa komennolla lsusb testata että laite tunnistetaan onnistuneesti. Tämän jälkeen asennettavia juttuja ovat ainakin gpsd [31] sekä pythoniin gps3-kirjasto [32], joka käyttää ensiksi mainittua. GPS-vastaanottimen toiminnan voi testata komennolla cgps –s, jonka pitäisi alkaa pukkaamaan sijaintitietoja ruudulle.

```
pi@rpi_PA2017: ~
                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            - E X
 2017-11-17T08:56:21.000Z
                                                                                                                                                                                                                                                                           xxPRN:
                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    Elev:
                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            Azim:
                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        SNR:
                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              Used: >
                            Latitude:
                                                                                                          60.420006 N
                                                                                                                                                                                                                                                                            XX
                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              279
                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          10
                            Longitude:
                                                                                                         22.304412 E
                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              240
                                                                                                                                                                                                                                                                             XX
                                                                                                       19.7 m
                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              197
                            Altitude:
                                                                                                                                                                                                                                                                            XX
                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          36
                             Speed:
                                                                                                       1.7 kph
                                                                                                                                                                                                                                                                             XX
                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          33
                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              073
                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          28
                            Heading:
                                                                                                       0.0 deg (true)
                                                                                                                                                                                                                                                                             XX
                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          61
                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              259
                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          20
                            Climb:
                                                                                                      0.0 m/min
                                                                                                                                                                                                                                                                                                     14
                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          43
                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              137
                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         20
                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          N
                                                                                                                                                                                                                                                                            XX
                            Status:
                                                                                                      3D FIX (607 secs)
                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              071
                            Longitude Err:
                                                                                                                                    +/- 17 m
                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          34
                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              237
                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         N
                                                                                                                                                                                                                                                                            XX
                             Latitude Err:
                                                                                                                                    +/- 36 m
                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          19
                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          N
                                                                                                                                                                                                                                                                             XX
                                                                                                                                                                                                                                                                                                    24
                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              027
                            Altitude Err:
                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              173
                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          Y
                                                                                                                                    +/- 62 m
                                                                                                                                                                                                                                                                                                    27
                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          09
                                                                                                                                                                                                                                                                             XX
                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         21
                             Course Err:
                                                                                                                                    n/a
                                                                                                                                                                                                                                                                            XX
                                                                                                                                                                                                                                                                                                    28
                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          23
                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              295
                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         00
                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          N
                            Speed Err:
                                                                                                                                     n/a
                                                                                                                                                                                                                                                                             XX
                                                                                                                                                                                                                                                                                                    32
                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               111
                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          24
                            Time offset:
                                                                                                                                    -1.928
                                                                                                                                                                                                                                                                            XX
                            Grid Square:
                                                                                                                                     KP10dk
                                                                                                                                                                                                                                                                             XX
 \underline{m}4444444\underline{m}447\underline{m}4474\underline{m}47444\underline{m}47444\underline{m}47444444444\underline{m}47444\underline{m}474444444\underline{m}47444\underline{m}47444\underline{m}474444\underline{m}47444\underline{m}47444\underline{m}47444\underline{m}47444\underline{m}47444\underline{m}47444\underline{m}47444\underline{m}47444\underline{m}47444\underline{m}47444\underline{m}47444\underline{m}47444\underline{m}47444\underline{m}47444\underline{m}47444\underline{m}47444\underline{m}47444\underline{m}47444\underline{m}4744\underline{m}47444\underline{m}47444\underline{m}47444\underline{m}47444\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline{m}4744\underline
```

Python-tiedonkeruuseen sijaintitietoja saadaan gps3-kirjaston tarjoaman rajapinnan kautta, yksinkertaisimmillaan esim:

```
from gps3.agps3threaded import AGPS3mechanism
agps_thread = AGPS3mechanism()
agps_thread.stream_data()
agps_thread.run_thread()
print("Longitude ", agps_thread.data_stream.lon)
print("Latitude ", agps_thread.data_stream.lon)
```

Tiedonkeruuta testattiin ensimmäistä kertaa myös Turku-Pori-Turku reitillä todellista käyttökohdetta muistuttavissa olosuhteissa eli liikkuvassa ajoneuvossa. Loggausvälinä oli tässä vaiheessa 10 sekuntia. Lähtö tapahtui vaimon töihin viemisen jälkeen Kaarinan keskustasta klo 8.52, jonka jälkeen tietokantaan alkoikin loggautua sijaintitieto onnistuneesti. Turun keskustaan päästessä tiedonkeruu kuitenkin katkesi tuntemattomasta syystä klo 9.07.

Iltapäivällä oli vuorossa uusi yritys, kun tiedonkeruu käynnistettiin uudestaan klo 14.29 ja lähdettiin ajelemaan takaisin kohti Turkua. Matkalla pysähdyttiin Säkylän ABC:lle

tankkaamaan sekä poikettiinpa vielä testimielessä munkkikahveille paikalliseen sotilaskotiin. Koko tämän ajan loggaus jatkui suunnitellusti siitä huolimatta, että moottori oli välillä sammuksissa. Sen sijaan klo 16.28, kun oltiin jo Yläneellä, tiedonkeruu keskeytyi jälleen täysin yllättäen.

Keskeytymisten tarkkaa syytä ei ole vielä päästy tutkimaan, mutta vahva epäilys kohdistuu nimenomaan gps-signaalin luotettavuuteen ja siihen, että koodi ei osaa vielä käsitellä näitä tilanteita asianmukaisesti.

17.11.2017

Otettiin merkittävä askel kohti kerrosarkkitehtuuria, Apache/MySQL-palvelin pyörii nyt Raspberryn sijasta kiinteällä laajakaistayhteydellä varustetussa kotikoneessa. Tämä mahdollistaa tietokantakyselyiden tekemisen sekä web-näkymän tarkastelun myös silloin kun raspberryllä ei ole verkkoyhteyttä tai virransyötön kanssa on ongelmia (erittäin yleinen ongelma mobiileissa IoT-laitteissa). Tarkalleen palvelin on nyt toteutettu Windows 7-pöytäkoneella pyörivästä bitnamin LAMP-virtuaalikoneesta, jonka verkkoyhteys konfiguroitiin sillattuun moodiin siten että serveriin pääsee internetistä käsiksi. Tämä vaatii myös porttiohjauksen toteuttamisen reitittimen asetuksista. Tämän jälkeen tietojen katselu onnistuu mistä tahansa, kunhan reitittimen julkinen IP sekä avoin portti on tiedossa. Pitkäaikaiseen käyttöön kyseistä viritystä tuskin kuitenkaan voidaan suositella mm. turvallisuusnäkökohtien vuoksi.

Polttoaineen kulutustiedon saaminen suoraan OBD:ltä on osoittautunut haastavaksi. Python-OBD:ssä on hetkellistä kulutusta varten kyllä oma kysely obd.commands.FUEL_RATE, jonka pitäisi teoriassa antaa polttoaineen massavirta yksikössä g/s. Kumpikaan projektin aikan testatuista autoista ei kuitenkaan ole tukenut tätä komentoa suoraan. Tässä vaiheessa projekti on kestänyt jo niin kauan, että autokin on ehtinyt vaihtua välissä vm. -11 Fabiasta vuoden 2014 farmari-Octaviaan. Uudesta autosta saadaan sentään ulos polttoainetankin taso prosentteina sekä ajetut kilometrit, joista kulutuksen periaatteessa voisi laskea, kun tunnetaan polttonestesäiliön kokonaistilavuus. Laskenta tosin vaatisi vielä huomattavaa kehitystyötä sillä tankkaukset pitäisi jotenkin kyetä ottamaan huomioon ja tällöinkin tarkkuuden kanssa voisi olla vähän niin ja näin. Kyseiset tiedot on nyt joka tapauksessa lisätty mukaan tiedonkeruuseen.

Tarkemmin ajatellen tietokanta olisi kyllä verkkoyhteysongelmien varalta syytä kahdentaa siten, että luetut tiedot rekisteröityvät myös etäserverin lisäksi Raspiin paikallisesti. Tietojen synkroonissa pitäminen olisi kuitenkin kokonaan oma harjoituksensa, mihin tuskin ehditään lähitulevaisuudessa paneutua.

18.11.2017

Projektin kehitystyö keskeytetään toistaiseksi. Tähän mennessä on saatu aikaan toimiva prototyyppi IoT-sovelluksesta, jollaisia tiettävästi on jo myös kaupallisessa käytössä. Kaikki perustoiminnallisuudet kuten tietojen lukeminen OBD:stä, tallennus tietokantaan sekä tarkastelu web-käyttöliittymästä ovat toteutettuna sekä testattu todellisissa käyttöolosuhteissa. Poikkeustilanteita lukuunottamatta, järjestelmä on toiminut jopa hämmästyttävän hyvin. Selkeitä kehityskohteita onkin juuri vahvemman poikkeuskäsittelyn sekä virhetilanteesta toipumisen toteuttaminen. Tällä hetkellä loggausskripti joko kaatuu tai ajautuu ikuiseen silmukkaan, mikäli esim. yhteys tietokantaan tai GPS-signaali menetetään. Nämä eivät luonnollisestikaan ole IoTlaitteelle toivottuja ominaisuuksia.

Laitteen tulisi myös optimitilanteessa toimia mahdollisimman autonomisesti siten, että tietoja tallennetaan silloin kun sille on edellytykset olemassa ja kun se on ylipäätään järkevää. Tällä hetkellä loggauksen aloitus tapahtuu manuaalisesti, kuten myös lopetus, ellei suoritus sitten keskeydy virheeseen. Optimitilanteessa laite menisi jonkinlaiseen "virransäästötilaan", kun moottori on ollut sammuksissa ajan x, ja käynnistyisi jälleen uudestaan kun se havaitsee että väylässä alkaa liikkua mielenkiintoista dataa. Tällöin laite voitaisiin luultavasti huoletta jättää autoon pidemmäksikin aikaa tietoja tallentamaan.

Kolmas toistaiseksi ratkaisematon haaste on raspberryn mobiili verkkoyhteys, joka toistaiseksi on toteutettu matkapuhelimesta hotspottaamalla, mikä on mahdollistanut myös etätyöpöytä-sekä SSH-käytön langattoman lähiverkon yli. Optimitilanteessa raspissa tulisi olla kuitenkin joko oma integroitu gsm-moduuli tai USB-väylään liitettävä 3/4g-"mokkula", jolla yhteys muodostetaan. SSH:n käyttömahdollisuus julkisen IP-osoitteen yli olisi ehdoton plussa, joten ratkaisun tulisi optimaalisesti olla sellainen joka tukee tätä. Markkinoilla on olemassa erityisesti ajoneuvokäyttöön tarkoitettuja SIM-korttipaikalla varustettuja reitittimiä, jotka voisivat ajaa asian, ks. esim [33]. Tällaisen hankkiminen harjoitustyötä varten olisi kuitenkin hiukan yliampuvaa.

Projektin lähdekoodit löytyvät repositoriosta https://github.com/donkkis/sulautetut2017s/tree/master/obdPIPA .

LIITE 1 Viitteellinen tuntikirjanpito tähän astisista tehtävistä:

Pvm	Tunnit	Osio(t)	Tehtävät
9.9.2017	4	Käyttöjärjestelmät	Virtuaalikoneet, Linux, Python, C++
10.9.2017	8	Käyttöjärjestelmät,	GitHub perusteet + linux integraatio,
		Ohjelmointi	Virtualisointi rautatasolla, Linux
			Terminal, BitNami LAMP, SSH,
			mySQL/phpMyAdmin
11.9.2017	4	Ohjelmointi	C++ perus
12.9.2017	6	Ohjelmointi	C++ oliot, Python 3
20.9.2017	4	Arduino	Harjoitukset ja niiden dokumentointi
21.9.2017	3	Arduino	Harjoitukset ja niiden dokumentointi
28.9.2017	2	Arduino	Harjoitukset ja niiden dokumentointi
4.10.2017	4	Raspberry PI	Yleistä luottokorttikoneista,
			perusasetukset, sense hat dataloggaus
11.10.2017	4	Raspberry PI	Kameramoduulin käyttö, vnc-
			etätyöpöytä, www-palvelin, bash-
			skriptaus/crontab linuxissa
12.10.2017	1	Raspberry PI	Dokumentointi
26.10.2017	6	Rakennusprojekti	Suunnittelu
2.11.2017	1	IoT	Kirjallisuustutkimuksen aineistoon
			alustava tutustuminen ja aiheen valinta.
4.11.2017	8	Rakennusprojekti	Kehitystyö
6.11.2017	6	Rakennusprojekti	Kehitystyö
11.11.2017	6	Rakennusprojekti	Kehitystyö
12.11.2017	4	Rakennusprojekti	Kehitystyö

15.11.2017	8	Rakennusprojekti	Kehitystyö
16.11.2017	8	Rakennusprojekti	Kehitystyö
17.11.2017	8	Rakennusprojekti	Kehitystyö
18.11.2017	2	Rakennusprojekti	Dokumentointi
23.11.2017	2	IoT	Kirjallisuustutkimus
29.11.2017	2	IoT	Kirjallisuustutkimus
30.11.2017	2	IoT	Kirjallisuustutkimus

LÄHTEET

- [1] NotepadQQ-ohjelmiston kotisivut. Viitattu 10.9.2017 http://notepadqq.altervista.org/wp/download/
- [2] GitHub Guides Hello World. Viitattu 10.9.2017 https://guides.github.com/activities/hello-world/
- [3] GitHub-tili. Viitattu 10.9.2017 https://github.com/donkkis/
- [4] Bitnami PhpMyAdmin. Bitnami Docs. Viitattu 10.9.2017 https://docs.bit-nami&utm_source=bit-nami&utm_medium=virtualmachine&utm_campaign=Virtual%2BMachine
- [5] Frequently asked questions for virtual machines. Bitnami Docs. Viitattu 10.9.2017 https://docs.bitnami.com/virtual-machine/faq/#connecting-with-anssh-client-on-windows
- [6] Verkkokeskustelu Bitnami communityssä. Viitattu 10.9.2017

  https://community.bitnami.com/t/accessing-phpmyadmin-remotely-i-get-this-security-error-for-security-reasons-this-url-is-only-accesible-using-localhost-127-0-0-1-as-the-hostname/6718
- [7] Embedded With LAMP. Käyttäjän miksa007 projekti GitHub-palvelussa. Viitattu 10.9.2017 https://github.com/miksa007/Embedded with LAMP
- [8] Viope. Olio-ohjelmoinnin perusteet C++ -kielellä. Kurssimateriaali.
- [9] https://www.arduino.cc/en/Guide/Introduction
- [10] https://en.wikipedia.org/wiki/Theremin
- [11] https://www.arduino.cc/en/Tutorial/tonePitchFollower
- [12] Luottokortin kokoiset monitaiturit. Mikrobitti Elokuu 2016.
- [13] https://www.raspberrypi.org/magpi-issues/Essentials Camera v1.pdf
- [14] https://www.raspberrypi.org/documentation/remote-access/vnc/
- [15] https://www.raspberrypi.org/documentation/remote-access/web-server/apache.md
- [16] https://fi.wikipedia.org/wiki/CAN-v%C3%A4yl%C3%A4
- [17] http://ihmevekotin.fi/product/577 raspberry-pi-gsm-hat

- [18] https://icculus.org/obdgpslogger/obdsim.html
- [19] http://python-obd.readthedocs.io/en/latest/
- [20] https://www.raspberrypi.org/forums/viewtopic.php?t=138145
- [21] https://www.raspberrypi.org/forums/viewtopic.php?t=78838
- [22] https://www.raspberrypi.org/forums/viewtopic.php?p=521067#p521067
- [23] https://pchelp.ricmedia.com/setup-lamp-server-raspberry-pi-3-complete-diy-guide/3/
- [24] https://dev.mysql.com/doc/connector-python/en/
- [25] http://php.net/manual/en/book.mysqli.php
- [26] https://www.w3schools.com/php/php_mysql_intro.asp
- [27] http://ihmevekotin.fi/product/831 gpsglonass-vastaanotin-usb-porttiin-u-blox7
- [28] https://www.raspberrypi.org/documentation/remote-access/ssh/
- [29] http://www.putty.org
- [30] https://play.google.com/store/apps/details?id=com.sonelli.juicessh&hl=fi
- [31] http://www.catb.org/gpsd/installation.html
- [32] https://pypi.python.org/pypi/gps3/
- [33] https://teltonika.lt/product/rut950/
- [34] Sforzin, A. & Conti, M. 2016. RPiDS: Raspberry Pi IDS A Fruitful Intrusion Detection System for IoT
- [35] Checkoway, S., McCoy D., Kantor, B., Anderson, D., Shacham, H., Savage, S., Koscher, K., Czeskis, A., Roesner, F., Kohno, T. 2011. Comprehensive Experimental Analyses of Automotive Attack Surfaces.
- [36] https://www.youtube.com/watch?v=bHfOziIwXic